



Asociația VERDE URBAN  
Constanța, Str. Piața Ovidiu 14, Bl B, Ap 12  
[asociatiaverdeurban@gmail.com](mailto:asociatiaverdeurban@gmail.com)  
[www.asociatiaverdeurban.ro](http://www.asociatiaverdeurban.ro)

***Către: Ministerul Culturii și Identității Naționale  
Spre știința: Direcției Patrimoniu și Cadastru din cadrul Primăriei Constanța  
Domnului director***

***Ref: Cerere de clasare în regim de urgență pentru Sinagoga Așkenază aflată pe strada C.A. Rosetti, nr.2, Constanța***

***Nr. înregistrare: 28032019***

Stimate domnule ministru,

Stimate domnule director,

Subsemnatul, Caragheorghe Dumitru, președintele asociației Verde Urban din Constanța, prin prezenta vă expun următorul caz de clădire potențial valoroasă din punct de vedere cultural, neclasată și aflată într-o stare de degradare avansată și vă solicit să declanșați procedura de clasare a acesteia ca monument istoric în regim de urgență:

Sinagoga Așkenază, situată în Constanța, pe strada C.A. Rosetti nr.2, nu este înscrisă în Lista Monumentelor Istorice.

*Cel mai important argument pentru prezentul demers de clasare și reabilitare al acestui monument este acela al unei particularități de o valoare turistică și culturală probabil unică la nivel european: sinagoga completează panteonul religios peninsular. Constanța*

se poate mândri cu existența în zona sa veche a unui număr de opt monumente religioase aparținând unor culte diferite. Este vorba despre Catedrala Arhiepiscopală „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, Bazilica Romano-Catolică „Sf. Anton de Padova”, „Moscheea Carol I”, Biserica bulgară „Sf. Nicolae”, Geamia „Hunkiar”, Biserica Greacă „Metamorfosis”, Biserica Armeneasca „Sf. Maria”, Sinagoga Așkenază.



Aflate la o distanță care permite realizarea unui tur turistic pietonal, fiecare cu particularitățile sale arhitecturale și istorice, cele opt monumente s-ar putea constitui într-o excelentă carte de vizită pentru orice turist care poposește la malul mării chiar și pentru câteva ore, ele comprimând conviețuirea de veacuri și materializând-o pe înțelesul tuturor.

### *Importanța istorică a clădirii*

De-a lungul istoriei întinse pe aproape 3 milenii, prin promontoriul tomitan s-au perindat reprezentanți ai multor comunitati etnice precum grecii milesieni, geții, sciții, besii, roxolanii, sarmații, romani de prin toate părțile imperiului, goți, vandali, proto-bulgari, slavi, genovezi, valahi, turci, tătari, arabi, armeni, bulgari, ruși, francezi, austrieci, englezi, italieni, maghiari, nemți și mulți alții mai puțin cunoscuți, reprezentanți ai unor civilizații, de multe ori aflate pe poziții antagonice, dar care în acest loc au căutat mereu să conlucreze și să invecțe să coabiteze atunci când interesele marilor puteri nu interferau unei astfel de evoluții naturale.

Printre acestea, o comunitate a cărei primă atestare la Tomis datează de la sfârșitul sec al IV-lea după Hristos, printr-o placă funerară ce îl comemorează pe un negustor de vinuri evreu din Alexandria, Seppon, și care prin natura îndeletnicirilor uzuale, ca și în cazul grecilor sau armenilor, este posibil să se fi aflat constant în metropola de la Pontul Euxin și mult înainte de această perioadă cât și după, până în zilele noastre.

La începutul sec XX, aflată în dezvoltare economică puternică, Constanța devine un pol de atracție important, iar populația evreiască trece de 1000 de locuitori pentru ca în perioada interbelică să depășească cifra de 2000 constituind aproape 3% în totalul populației orașului.

Constituită în cea mai mare parte din evrei așkenazi de rit occidental și doar pe sfert din evrei sefarzi, importanta comunitate a avut voința și puterea financiară de a ridica două lăcașe de cult mozaic impresionante care completează grandios reprezentarea celor 3 culte religioase majoritare ale umanității în peninsula tomitană transformând acest univers într-un mic Ierusalim.

Puțină lume știe că o bună parte din populația evreiască de azi a Israelului își are originile în România, și o parte importantă dintre aceștia au părăsit țara fix prin Portul Constanța care a avut un rol figurat de “Ellis Island” al exodului către libertate! Exod... cuvânt atât de familiar evreilor încă de pe vremea lui Moise. 5000 de evrei sunt documentați clar ca trecând prin Portul Constanța, în realitate numărul lor a fost mult mai mare.

Construcție începută în 1910 la inițiativa unuia dintre liderii influenți ai comunității locale, Pincus Șapira - un comerciant de ceasuri și bijuterii care era și furnizor pentru Casa Regală a României, după planurile lui Anghel Păunescu, Sinagoga Așkenază era structurată pe trei registre orizontale: soclu, parter și etaj, sub influență predominant maură ca stil arhitectural.



În perioada celui de-al doilea Război Mondial, sinagoga a servit drept depozit pentru armata germană care își depozita aici muniția, alimentele neperisabile și hrana pentru cai destinate trupelor aflate pe frontul de est.

După război, sinagoga a fost reabilită parțial și a fost redată comunității evreiești, al cărei număr de membri era serios diminuat urmare groazniciei prigoane și a continuat să scadă până în zilele noastre când se mai pot număra până în 100 de reprezentanți.

Astfel, după 1989, lăcașul de cult intră într-un ciclu al dezinteresului autorităților locale și chiar al locuitorilor urbei dar și al nepriceperii, neputinței ori neînțelegerii situației de către reprezentanții comunității evreiești locale.

Anii au trecut și lăcașul de cult a ajuns azi într-o stare mai mult decât deplorabilă și nu există nici măcar măsuri de precauție împotriva unor potențiale prăbușiri de ziduri. Clădirea este inaccesibilă, intrarea fiind blocată la poartă cu un lacăt dar nu există nici o informare cu privire la ruine nici pentru turiști nici de prevenție pentru cetățenii aflați în trecere. Este adevărat ca terenul și clădirea se află în proprietatea comunității evreiești, care este incapabilă de a susține demersuri coerente pentru salvarea acestui "vestigiu", acest lucru nefiind o scuză pentru autoritățile locale care au permis să se ajungă la această situație și sunt incapabile de implicare în ciuda unor proiecte existente de salvare a monumentului.

Oricum s-ar pune în valoare, Sinagoga Așkenază are un potențial imens de a contribui la redefinirea modului de a ne gândi și a ne prezenta orașul în fața străinilor și dacă nu cumva chiar în fața noastră și a copiilor noștri. Ne-am uimi de câte lucruri minunate nu cunoaștem și nu beneficiem de ele la adevărata lor valoare!

Potrivit Normei metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, având în vedere cele de mai sus, Sinagoga Așkenază ar putea fi evaluată astfel:

- vechime: clădirea este realizată în 1910, se situează în eșalonul "valoare medie"
- valoarea arhitecturală, artistică și urbanistică: considerăm că i se poate atribui calificativul "valoare mare" datorită influenței maure care vine să reintregească un patrimoniu tomitan, având și o oarecare influență arhitecturală caldeeană
- raritate și unicitate: propunem să i se atribuie calificativul "valoare foarte mare" deoarece de peste treizeci de ani a rămas singurul monument ebraic din județul Constanța, singura mărturie a existenței în zonă a unei comunități evreiești, comunitate ce se apropie, la rândul său, de dispariție
- valoarea memorial-simbolică: considerăm că i se poate atribui calificativul "valoare mare" deoarece, o dată reabilitat, diversele funcțiuni pe care monumentul le poate îndeplini în afara celor intrinseci de lăcaș de cult, vor conferi locației un potențial de turism cultural-istoric deosebit. Astfel, prin gândirea acestui spațiu și ca un muzeu al toleranței peninsulare ori ca muzeu al holocaustului s-ar putea reîmprospăta memoria colectivă cu reflexii importante ale istoriei locale - tranzitarea portului Constanța de către un mare număr de evrei spre Palestina

precum și existența unor lagăre în imediata apropiere a localității, la Osmancea și Ciobănița.



VERDEURBAN

Cele de mai sus sunt rezultate în urma unui studiu minimal și avem convingerea că analiza de specialitate pe care o veți întreprinde în vederea clasării va optimiza încadrarea de mai sus.

Toate argumentele prezentate situează imobilul în poziția de a aspira la clasarea în grupa A.

Anexez prezentei cereri o serie de fotografii ale clădirii realizate în anul 2019 care relevă gradul avansat de degradare în care se află clădirea.

Justificarea pentru solicitarea de clasare a imobilului din strada C.A. Rosetti nr.2 este data de importanța excepțională a acesteia pentru istoricul comunității evreiești din Constanța.

Temeiul legal al acestei cereri este dat de următoarele articole ale Legii 422/2001:

- art. 21, alin. 3) declanșarea procedurii de clasare de urgență se efectuează în maximum 3 zile de la identificarea situației imobilului sau înregistrarea solicitării privind situația imobilului, pe baza notei de constatare elaborate de delegatul serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor sau al autorităților administrației publice locale;
- art. 13, alin. 2) dosarul de clasare sau de declasare este întocmit de serviciile deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, de regulă prin experți autorizați sau specialiști atestați înscriși în registrele Ministerului Culturii și Cultelor și se înaintează compartimentului de specialitate din Ministerul Culturii și Cultelor, care îl analizează și îl prezintă, după caz, Comisiei Naționale de Arheologie și/sau Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice spre analiză și propuneri.

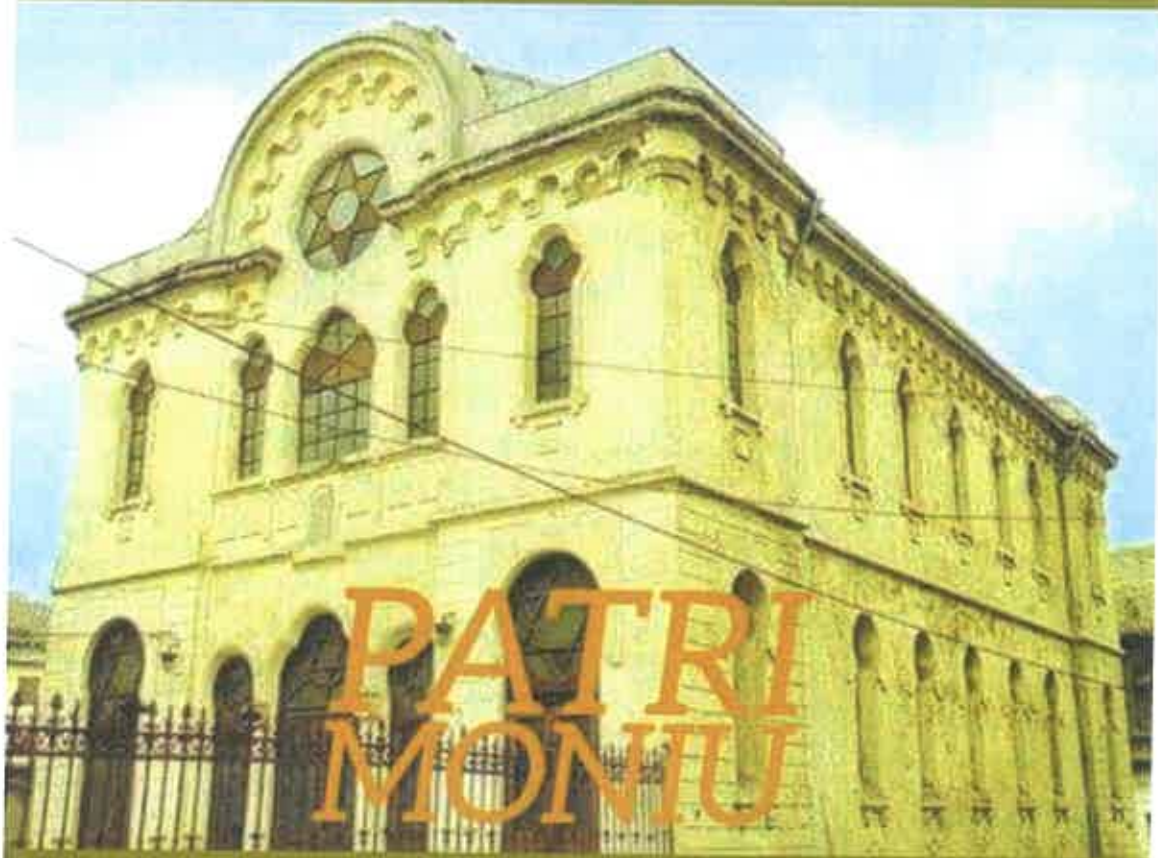
Având în vedere toate motivele mai sus prezentate, vă solicit respectuos să demarați procedura de clasare de urgență a clădirii situate pe strada C.A. Rosetti nr.2 Constanța, Sinagoga Așkenază, ca monument istoric.

Dumitru Caragheorghie

Președinte Asociația Verde Urban



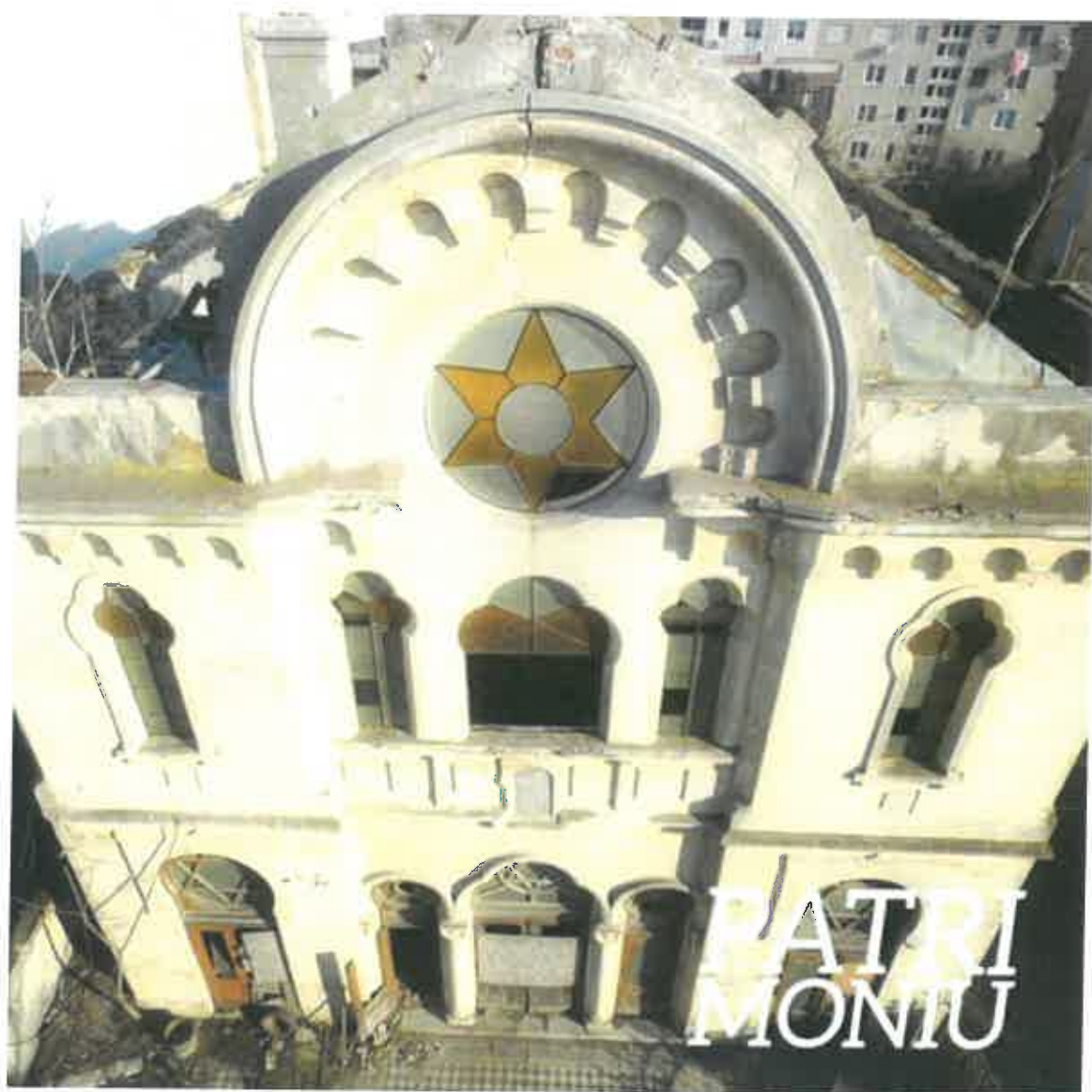
[@tomisconstantiana](#) [@verdeurban](#)

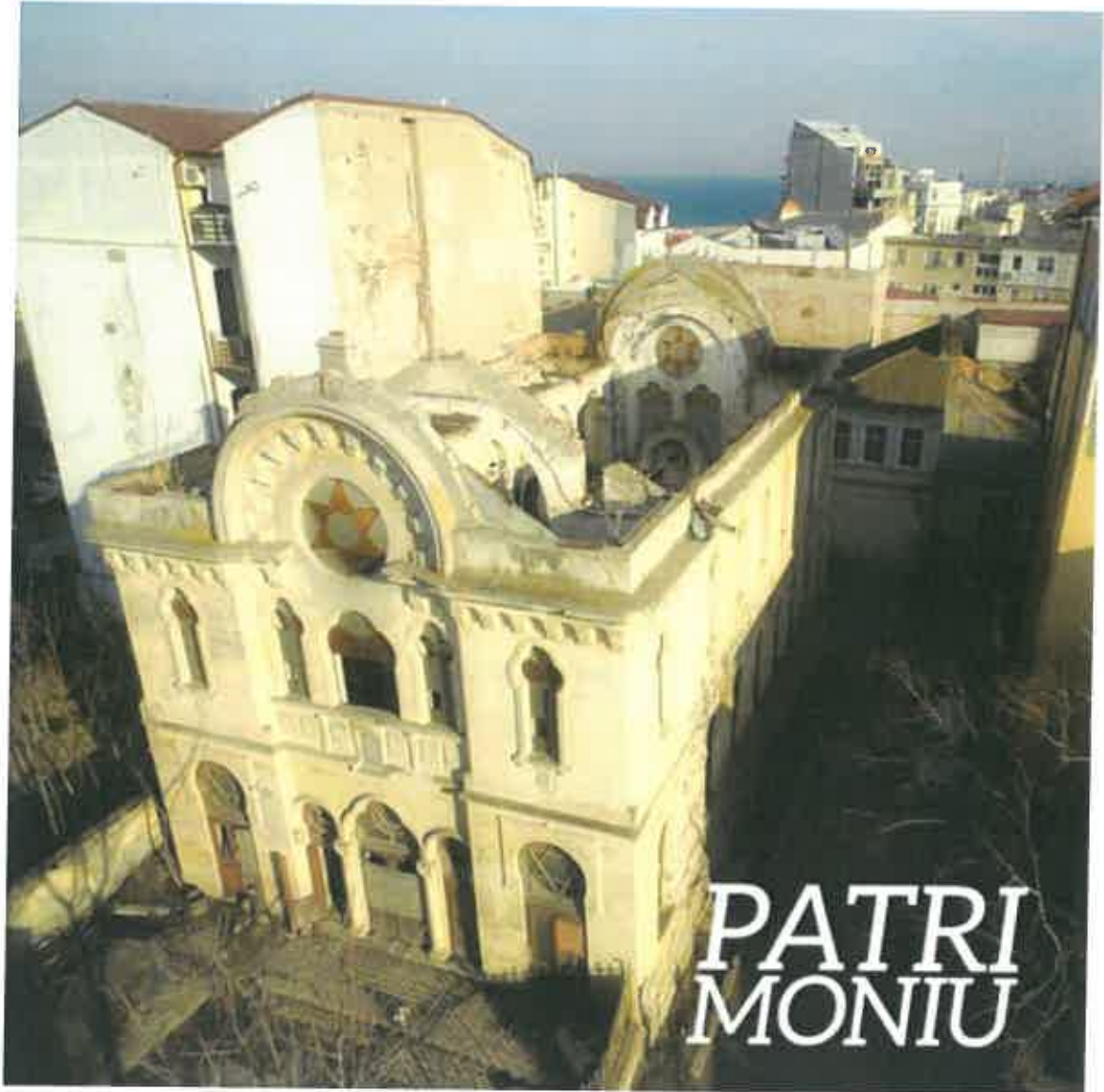


PATRI  
MONTU

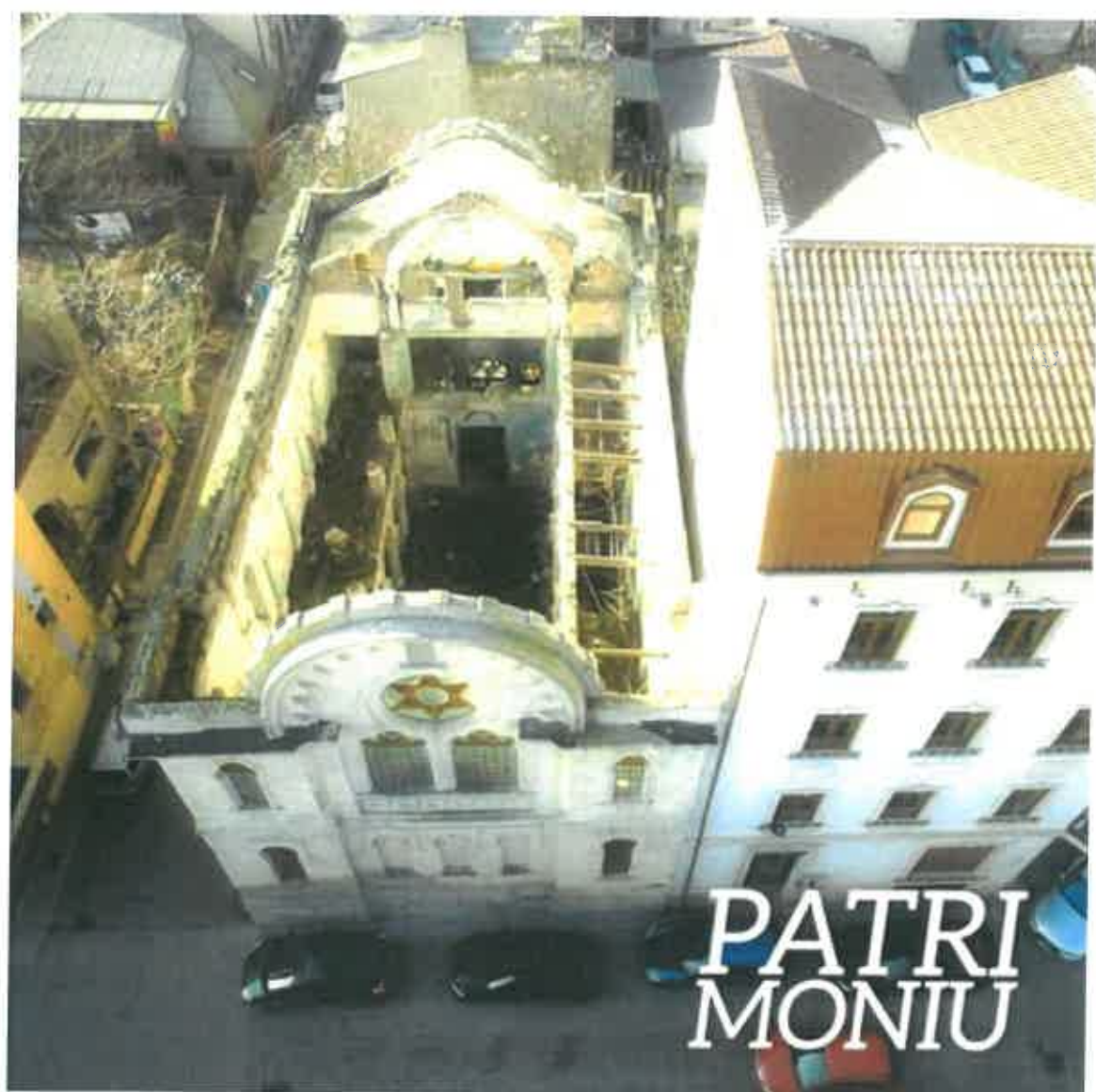
SINAGOGA  
ASKENAZA







PATRI  
MONIU



PATRI  
MONIU



